

Crna Gora
Ministarstvo finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 03-02-430/23-24/2

Podgorica, 20.02.2023. godine

MINISTARSTVO ODBRANE

Poštovani,

Povodom *Predloga memoranduma o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Albanije o saradnji o oblasti odbrane*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Predlogom Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Albanije o saradnji u oblasti odbrane definišu se način, oblici saradnje i stvaraju preduslovi za sklapanje ugovora i donošenje planova bilateralne saradnje.

Na tekst Predloga memoranduma i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni akt i Izvještaj o analizi uticaja propisa, utvrđeno je da za implementaciju istog nije potrebno obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore. Međutim, donošenjem Godišnjih planova bilateralne saradnje između država, a koji se predviđaju Memorandumom, biće potrebno obezbjeđivanje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Naime, Godišnjim planom bilateralne saradnje između država će se detaljnije definisati aktivnosti i troškovi koji su vezani za boravak članova osoblja na teritoriji strane prijema. Ukoliko bi u toku 2023. godine bio potpisan Plan bilateralne saradnje koji iziskuje troškove u istoj, kako je navedeno u obrazloženju, sredstva će biti obezbijeđena u okviru sredstava planiranih Ministarstvu odbrane Zakonom o budžetu za 2023. godinu.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Predlog memoranduma o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Albanije o saradnji u oblasti odbrane*, uz napomenu da je aktivnosti koje bi proistekle donošenjem Plana bilateralne saradnje u 2023. godini neophodno uskladiti sa sredstvima koja su raspoloživa Ministarstvu odbrane godišnjim Zakonom o budžetu. Ističemo da će iznos sredstava potreban za realizaciju Godišnjih planova bilateralne saradnje u narednim godinama biti predmet razmatranja prilikom procesa izrade godišnjih Zakona o budžetu.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Aleksandar Damjanović

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo odbrane
NAZIV PROPISA	Predlog Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Albanije o saradnji u oblasti odbrane
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <p>- Predloženi akt treba da pruži pravno utemeljenje za unaprjeđenje buduće odbrambene bilateralne saradnje između Crne Gore i Republike Albanije, te da još jednom potvrdi namjeru obje strane za unaprjeđenjem bilateralnih odbrambenih odnosa te pružanje doprinosa unaprjeđenju regionalne saradnje, a sve na principu dobrosusjedskih odnosa. U Memorandumu su navedene i opšte odredbe o saradnji u oblasti odbrane, između Strana, zasnovane na principima jednakosti, partnerstva i obostrane koristi.</p> <p>- Imajući u vidu da se trenutna bilateralna odbrambena saradnja između Crne Gore i R. Albanije odvija na osnovu Memoranduma o razumijevanju iz 2008. godine, te bitno promijenjene međunarodne okolnosti, posebno ulazak R. Albanije u NATO 2009. godine te Crne Gore 2017. godine, javila se potreba za usklađivanjem pravnog okvira saradnje sa novonastalim stanjem.</p> <p>- Posljedice su zastarjeli pravni osnov na kojem bi se odvijala buduća bilateralna odbrambena saradnja između Crne Gore i R. Albanije.</p> <p>- Ne može se govoriti o oštećenosti subjekata u nekoj posebnoj mjeri, ali može o zastoju u implementaciji projekata iz domena bilateralne odbrambene saradnje.</p> <p>- Razmatrajući primjenu STATUS QUO opcije, došlo bi do stagnacije u razvoju bilateralnih odbrambenih odnosa. Naime, bez adekvatnog, odnosno ažuriranog pravnog osnova za dalju odbrambenu bilateralnu saradnju, bila bi otežana implementacija bilateralnih aktivnosti na kojima bi se saradnja zasnivala i koji bi bili temelj za njeno unaprjeđivanje u predstojećem periodu.</p>	
<p>2. Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. <p>- Memorandumom se definišu domeni saradnje u sklopu odbrambene bilateralne saradnje, kao što je razmjena iskustava kada je u pitanju planiranje odbrane, obuka pripadnika oružanih snaga, iskustva u domenu traganja i spašavanja, zajednička preduputna obuka kada je učešće u NATO mirovnim misijama u pitanju, i slično. Takođe je predviđena realizacija susreta na visokom nivou, kao što su sastanci ministara odbrane, načelnika generalštabova, te susreti predstavnika mornarica i vazduhoplovstva. Dokumentom je predviđeno i potpisivanje planova bilateralne saradnje u domenu odbrane na godišnjem nivou, definisan status civilnog i vojnog osoblja jedne države na teritoriji druge države, te utvrđeno da će se klasifikovani materijali i informacije prosljeđivati isključivo odgovarajućim zvaničnim kanalima nadležnih organa.</p> <p>- Ovaj cilj je u potpunosti u skladu sa strateškim ciljevima Vlade Crne Gore.</p>	
<p>3. Opcije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa). - Obrazložiti preferiranu opciju? <p>- Za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema najbolja opcija je potpisivanje predmetnog dokumenta. Uvijek postoji i STATUS QUO opcija, čijom bi primjenom došlo do stagnacije u razvoju bilateralnih odbrambenih odnosa između Crne Gore i R. Albanije.</p> <p>- Preferirana opcija je potpisivanje ovog propisa kako bi se zadržao kurs unaprjeđenja bilateralnih odnosa sa partnerima i doprinos razvoju dobrosusjedskih odnosa, te omogućila implementacija bilateralnih aktivnosti u domenu odbrane.</p>	
<p>4. Analiza uticaja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno. - Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima). - Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti. 	

- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Memorandum će imati pozitivan uticaj na obje strane potpisnice, što će se ogledati u razvoju bilateralne odbrambene saradnje dvije države, koja će doprinijeti unaprjeđenju odbrambenih sistema dvije države kroz sveobuhvatnu razmjenu iskustva, znanja, praksi i kadra. Dodatno, uzdizanje bilateralne odbrambene saradnje Crne Gore i R. Albanije na viši nivo imaće pozitivne efekte po cjelokupnu regionalnu odbrambenu saradnju, i biće primjer uspješnih bilateralnih odnosa odstalim državama regiona. Zaključuje se da potpisivanje ovog Memoranduma neće imati negativne uticaje, ni direktne ni indirektno, ni po jedan segment društva i sistema niti Crne Gore niti R. Albanije.

- Sam Memorandum, kao takav, ne predviđa finansijske izdatke za građane Crne Gore niti za crnogorsku privredu. Naime, primjenom predloženog akta neće se izazvati troškovi građanima i privredi, naročito malim i srednjim preduzećima.

- Budući da nema troškova koje će ovaj Memorandum sam po sebi uzrokovati, ne može se govoriti o opravdanosti istih.

- Ovim Memorandumom se ne podržava niti predviđa stvaranje novih privrednih subjekata na crnogorskom tržištu, niti će potpisivanje dokumenta dovesti do tržišne konkurencije.

- Ne postoje administrativna opterećenja niti biznis barijere kada je implementacija ovog Memoranduma u pitanju. Budući da je u pitanju bazični sporazum o domenu odbrane, koji predviđa osnov za neku buduću bilateralnu odbrambenu saradnju i odnosi se na bilateralne odbrambene aktivnosti, isti ne zalazi u domen biznisa niti daje administrativna opterećenja.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za potpisivanje Memoranduma o razumijevanju u domenu odbrane između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Albanije nije potrebno izdvajanje sredstava iz budžeta Crne Gore, imajući u vidu da se istim definišu način i oblici saradnje, i stvaraju preduslovi za sklapanje ugovora i donošenje planova bilateralne saradnje. Sredstva će se planirati i obezbijediti budžetom u skladu sa izradom godišnjih planova bilateralne saradnje između država koji se predviđaju ovim Memorandumom, pa će se samim tim detaljnije definisati aktivnosti, kao i troškovi koji su vezani za boravak članova osoblja na teritoriji strane prijema.

- Obezbeđenje finansijskih sredstava će biti potrebno u dužem vremenskom periodu, imajući u vidu da Memorandum nije vremenski ograničen i planiraće se na godišnjem nivou u skladu sa izrađenim planovima bilateralne saradnje.

- Implementacijom ovog Memoranduma ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze za državu Crnu Goru, budući da isti definiše uopšteno buduće domene odbrambene saradnje bazirane na savezništvu i dobrosusjedstvu.

- Za potpisivanje ovog Memoranduma nije potrebno izdvajanje sredstava iz budžeta za 2023. godinu. Ukoliko se u toku godine potpiše Plan bilateralne saradnje koji iziskuje troškove, ministarstvo će internim preusmjeravanjima obezbijediti potrebna sredstva za realizaciju istih. U narednim godinama finansijska sredstva će se planirati budžetom po potrebi, a u skladu sa godišnjim planovima bilateralne saradnje.

- Usvajanjem ovog Memoranduma nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih bi proisticale finansijske obaveze ni za državu Crnu Goru, niti zanjene građanje.

- Implementacijom ovog Memoranduma neće se ostvariti prihod za budžet CG, niti je cilj potpisivanja istog pribavljanje finansijske dobiti u bilo kojem segmentu.

- Obračun finansijskih sredstava će se vršiti u skladu sa potpisanim planovima bilateralne saradnje na godišnjem nivou i u skladu sa internim smjernicama Ministarstva odbrane.

- Precizan obračun finansijskih izdataka će se izvršiti nakon potpisivanja Memoranduma i usaglašavanja planova bilateralne saradnje, odnosno nakon utvrđenih aktivnosti koje bi se realizovale u toku fiskalne godine.

- Nacrt Memoranduma se tek upućuje na mišljenje Ministarstvu finansija.

- Eventualne primjedbe Ministarstva finansija i Ministarstva vanjskih poslova bile bi uvrštene po dobijanju.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška. Uzimajući u obzir prirodu koju razmatra predloženi akt, smatramo da nije bilo potrebe za korišćenjem eksterne ekspertske podrške.

- Konsultovana je Služba za finansijske, opšte i pomoćne poslove u cilju pripreme odgovora na član 5 RIA..

- Glavni rezultat konsultacija je zaključak da ovaj propis, sam po sebi, ne proizvodi finansijske obaveze i troškove za budžet CG.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju ovog propisa.

- Kako bi se ispunili ciljevi predmetnog propisa, radiće se na iniciranju modela saradnje u definisanim domenima, blagovremeno će se potpisivati godišnji planovi bilateralne saradnje, a poštovaće se i dogovoreni princip razmjene klasifikovanih podataka. Održavaće se redovna komunikacija sa albanskom stranom, posredstvom desk oficira u ministarstvima odbrane odnosnih država, kao i posredstvom izalanika odbrane R. Albanije za Crnu Goru, kako bi se svaki segment saradnje blagovremeno inicirao, ispratio i uspješno realizovao.

- Glavni inidikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva biće procenat realizacije aktivnosti iz godišnjih planova bilateralne saradnje, broj posjeta na visokom nivou, broj zajedničkih konferencija i seminara, te uspješnost fgovaranja novih modela odbrambene bilateralne saradnje.

- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene ovog Memoranduma biće zaduženo Ministarstvo odbrane CG, odnosno Direktorat za politiku odbrane.

Datum i mjesto

17.02.2023. godine,
Podgorica

Starješina:

FD RUKOVODILAC RADOM MINISTARSTVA

